

Ústavní stížnost

Proti rozhodnutí, které vydal krajský soud ve správním soudnictví poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, a při jehož vydání byl krajský soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu jen v části hodnocení, které krajský soud v tomto rozhodnutí činil, kdežto na zbylou část hodnocení závazný právní názor Nejvyššího správního soudu nedopadal, lze z hlediska § 75 odst. 1 zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, přípustně podat ústavní stížnost, aniž by stěžovatel nechal takový rozsudek krajského soudu napadený ústavní stížností přezkoumat Nejvyšším správním soudem v řízení o kasační stížnosti. Aby ústavní stížnost byla podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu přípustná, musí být splněny tyto podmínky: 1) v ústavní stížnosti byla uplatněna alespoň jedna námitka, kterou nebylo možno dle § 104 odst. 3 písm. a) zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, přípustně uplatnit v kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí krajského soudu, a 2) proti rozhodnutí krajského soudu stěžovatel nepodal souběžně ústavní stížnost a kasační stížnost.

Z hlediska požadavků vyplývajících z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je nezbytné, aby krajský soud v poučení o opravném prostředku, které poskytuje ve svém rozhodnutí, jež vydal poté, co jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, poučil o obecném pravidlu přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní) a vyluce z přípustnosti kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 926/19, ze dne 2.7.2019)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele L.P., zastoupeného Mgr. M.Z., advokátkou, sídlem O., proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. července 2018 č. j. 2 As 425/2017-33 a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. ledna 2019 č. j. 3 Af 31/2015-73, za účasti Nejvyššího správního soudu a Městského soudu v Praze, jako účastníků řízení, a Ministerstva financí, sídlem Letenská 525/15, Praha 1 - Malá Strana, jako vedlejšího účastníka řízení, tak, že ústavní stížnost se zamítá.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti případu a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhal, aby byly zrušeny rozsudky označené v záhlaví, neboť je názoru, že jimi byly porušeny jeho základní práva a svobody zaručené v čl. 2 odst. 2, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 a čl. 40 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a v čl. 90 a čl. 96 odst. 1 Ústavy.

2. Z vyžádaných správních spisů, spisů správních soudů, ústavní stížnosti a napadených rozsudků se podává, že Magistrát hlavního města Prahy rozhodnutím ze dne 6. 2. 2015 č. j. MHMP 130435/2015 stěžovateli uložil pokutu ve výši 100 000 Kč za spáchání správního deliktu dle § 16 odst. 1 písm. b) zákona č. [526/1990](#) Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů. Delikt stěžovatel spáchal tím, že dne 26. 6. 2014 jako řidič za poskytnutí taxislužby na trase Staroměstské náměstí, Praha - ulice Plzeňská 177, Praha (vzdálenost 6,1 km) účtoval cenu 960 Kč, ačkoli byl dle cenových předpisů oprávněn

účtovat nejvýše 211 Kč. Stěžovatel proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, které zamítl vedlejší účastník rozhodnutím ze dne 30. 4. 2015 č. j. MF-13707/2015/1603-2/1917, a odvoláním napadené rozhodnutí potvrdil.

3. Městský soud v Praze (dále jen "městský soud") nejprve rozsudkem ze dne 18. 10. 2017 č. j. 3 Af 31/2015-50 (dále jen "první rozsudek městského soudu") zrušil rozhodnutí o odvolání a věc vrátil vedlejšímu účastníkovi k dalšímu řízení. Vyhodnotil totiž dokazování provedené ve správním řízení jako nedostatečné. Ke kasační stížnosti vedlejšího účastníka tento rozsudek zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 7. 2018 č. j. 2 As 425/2017-33 (tento rozsudek je napaden ústavní stížností). Nejvyšší správní soud podotkl, že pro věc bylo stěžejní hodnocení, jakou částku požadoval stěžovatel za poskytnutí taxislužby. Bezprostřední relevanci postrádala stěžovatelem předložená stvrzenka na částku 96 Kč, neboť ta nic nevyovídá o tom, jaký číselný údaj zákazník viděl na taxametru, jakou částku stěžovatel po cestujících skutečně požadoval a jaká částka byla zaplacená. Ve věci proti sobě stálo stěžovatelovo tvrzení a svědecká výpověď jedné z cestujících. Výslech kontrolních pracovníků, příslušníků doprovodné hlídky městské policie či tlumočnicka, jejichž neprovedení městský soud správním orgánům vytкнуł, neměl dle Nejvyššího správního soudu pro věc význam, neboť žádná z těchto osob nebyla při placení přítomna. K nevyšlechnutí ostatních tří cestujících Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba přihlídnout k okolnostem případu. Zatímco pracovník kontrolního orgánu vyslyšel v hotelu Kavalír svědkyni S. za přítomnosti dalších zákazníků, bylo třeba bez zbytečného odkladu ztotožnit osobu, která vozidlo taxi řídila (tj. stěžovatele). Pracovník kontrolního orgánu byl v tomto ohledu v časové tísní. V kombinaci této skutečnosti a rozumného předpokladu, že ostatní tři zákaznice, které byly při placení přítomny, by uplatnily připomínku ke svědkyni podaným odpovědím na otázky (pokud na patřičné úrovni ovládaly anglický jazyk, v němž byl výslech veden, což však nebylo zjišťováno). Dle Nejvyššího správního soudu postačoval výslech jedné svědkyně. Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s dalšími výhradami městského soudu proti správním rozhodnutím.

4. Městský soud poté ve věci rozhodoval znovu. Rozsudkem ze dne 18. 1. 2019 č. j. 3 Af 31/2015-73 (dále jen "druhý rozsudek městského soudu"; tento rozsudek je napaden ústavní stížností) žalobu zamítl. Uvedl, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku věc v úplnosti posoudil. Vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyhodnotil městský soud žalobu jako nedůvodnou a zamítl ji.

II. Argumentace stěžovatele

5. Stěžovatel uvedl, že proti druhému rozsudku městského soudu nepodal kasační stížnost. Taková kasační stížnost by dle jeho názoru byla nepřijatelná dle § 104 odst. 3 písm. a) zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "s. ř. s."), dle něhož je nepřijatelná kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel měl přítom za to, že druhý rozsudek městského soudu se zcela řídil závazným právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu. Z tohoto důvodu stěžovatel nepodal proti druhému rozsudku městského soudu kasační stížnost, ale ústavní stížnost.

6. Ve své ústavní stížnosti uplatnil celou řadu námitek proti věcnému posouzení, k němuž dospěly správní soudy v jeho věci. Mezi uplatněnými námitkami bylo i tvrzení, že neměl možnost klást otázky svědkyni, o jejíž svědectví se opíralo správní rozhodnutí o uložení pokuty. Dle jeho názoru nebyly splněny podmínky stanovené v § 138 odst. 3 zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "správní řád"), pro zajištění důkazu v podobě svědecké výpovědi bez přítomnosti stěžovatele, neboť nehrozilo nebezpečí z prodlení. Z protokolu o výslechu svědkyně (norské státní občanky) uskutečněného dne 26. 6. 2014, jemuž však stěžovatel nebyl přítomen, vyplynulo, že svědkyně bude v České republice pobývat do 29. 6. 2014. Stěžovatel se domnívá, že svědkyně mohla

být vyslechnuta např. dne 27. 6. 2014 za jeho přítomnosti. Dle další uplatněné námitky v ústavní stížnosti nebyla výslechu svědkyně přítomna nezávislá osoba, ačkoli se stěžovatel domnívá, že tomu tak z důvodu objektivit a veřejné kontroly být mělo. Stěžovatel proti napadeným rozsudkům uplatnil ještě celou řadu dalších námitek.

III. Vyjádření vedlejšího účastníka řízení, účastníků řízení a replika stěžovatele

7. Vedlejší účastník řízení ve svém vyjádření uvedl, že stěžovatel v podstatě v ústavní stížnosti jen opakuje argumentaci, s níž se správní soudy i správní orgány vypořádaly ve svých rozhodnutích. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v procesním postupu kontrolního orgánu nedošlo k pochybení. Odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu považuje vedlejší účastník za příléhavé a nevybočující z mezí ústavnosti.

8. Městský soud ve svém vyjádření uvedl, že ve svém druhém rozsudku byl vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

9. Ústavní soud dále Nejvyšší správní soud a městský soud výslovně požádal o vyjádření k tomu, zda bylo možno za řádné považovat poučení o opravném prostředku (kasační stížnosti) poskytnuté v druhém rozsudku městského soudu. Toto poučení znělo: "Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu." Současně Ústavní soud poskytl oběma správním soudům možnost vyjádřit se i k otázce, zda by v hypotetickém případě podání kasační stížnosti proti druhému rozsudku městského soudu, byla přípustná kasační stížnost obsahující námitku, že nebyly v dané věci v řízení před správními orgány splněny podmínky stanovené v § 138 odst. 3 správního řádu k výslechu svědkyně bez přítomnosti stěžovatele, a námitku, že výslechu svědkyně nebyla přítomna nezávislá osoba (šlo o námitky uplatněné v ústavní stížnosti, k tomu srov. bod 6.). Shodnou možnost vyjádřit se poskytl Ústavní soud i stěžovateli.

10. Městský soud uvedl, že při vynášení svého druhého rozsudku byl vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu a tomu odpovídalo poučení dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

11. Nejvyšší správní soud sdělil, že poučení o opravném prostředku ve druhém rozsudku městského soudu neobsahuje nesprávnosti, avšak není úplné. Dále objasnil, že § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zřejmě předpokládá, že v předchozí kasační stížnosti uplatněné kasační námitky směřovaly bezvýjimečně do veškerých právních či skutkových závěrů podaných krajským soudem (označení "krajský soud" v tomto nálezu dopadá na všechny krajské soudy včetně městského soudu a je užito při rozboru skutečností, které se v obecné rovině dotýkají všech krajských soudů včetně městského soudu). Takový předpoklad je však dle Nejvyššího správního soudu mylný, což ilustroval na řadě situací, kdy se v návazném rozhodnutí krajského soudu vydaném poté, co jeho předchozí rozhodnutí ve věci bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, může objevit právní hodnocení, k němuž Nejvyšší správní soud nemohl zaujmout svůj závazný právní názor. Za vhodné proto Nejvyšší správní soud považuje, aby krajské soudy obecně poučily o přípustnosti kasační stížnosti a ponechaly posouzení její nepřipustnosti dle § 104 s. ř. s. na Nejvyšším správním soudem. Posouzení přípustnosti kasační stížnosti totiž náleží výhradně Nejvyššímu správnímu soudu. Městský soud ve svém druhém rozsudku vycházel z toho, že v předchozím rozsudku Nejvyšší správní soud vyčerpal svým závazným právním názorem celý obsah žaloby, a proto zde již nezbyla právní otázka, již by se netýkal tento závazný názor. S tím se Nejvyšší správní soud ztotožnil i s přihlédnutím k oběma hypotetickým námitkám zmíněným v bodě 9. Pro účely vyjádření k obsahu ústavní stížnosti pak odkázal na svůj rozsudek napadený ústavní stížností.

12. Stěžovatel ve své replice uvedl, že námitkami zmíněnými v bodě 9., jež byly uplatněny i v žalobě,

se městský soud ve svém prvním rozsudku podrobněji nezabýval. Nejvyšší správní soud se jimi nezabýval vůbec. Dle stěžovatele Nejvyšší správní soud ve svém vyjádření poskytnutém Ústavnímu soudu (rekapitulovaném v bodě 11.) jasně naznačil, že by rozhodl zamítavě o případné kasační stížnosti proti druhému rozsudku městského soudu, byla-li by podána. Stěžovatel by považoval za formalismus, konstatoval-li by Ústavní soud, že proti druhému rozsudku městského soudu nebyly vyčerpány opravné prostředky. Dodal, že v případě, že by jej městský soud ve druhém rozsudku poučil o možnosti podat kasační stížnost dle § 102 s. ř. s., pak by ji jistě podal.

IV. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem a posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

13. Ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v nichž byly vydány rozsudky napadené ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatel je zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu.

14. S ohledem na okolnosti případu je nezbytné podrobněji rozebrat předpoklad řízení před Ústavním soudem spočívající v nutnosti vyčerpat procesní prostředky ochrany práva. Podle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu je ústavní stížnost nepřijatelná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje. Za procesní prostředek k ochraně práva se považuje řádný i mimořádný opravný prostředek s výjimkou návrhu na obnovu řízení a rovněž i jiný návrh, který je způsobilý zahájit řízení, v němž se navrhovatel může domoci odstranění jím namítané vady řízení či vady rozhodnutí (srov. § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu).

15. Pojmovým znakem institutu ústavní stížnosti je její subsidiarita, jež se po formální stránce projevuje v požadavku předchozího vyčerpání všech procesních prostředků, které zákon stěžovateli k ochraně jeho práv poskytuje, a po stránce materiální v požadavku, aby Ústavní soud zasahoval na ochranu ústavně zaručených základních práv a svobod až v okamžiku, kdy ostatní orgány veřejné moci nejsou schopny protiústavní stav napravit.

16. V dané věci má Ústavní soud za to, že část námitek uplatněných v ústavní stížnosti mohl stěžovatel přípustně uplatnit v kasační stížnosti směřující proti druhému rozsudku městského soudu. Žádnou takovou kasační stížnost však nepodal a druhý rozsudek městského soudu, který byl vydán poté, co byl první rozsudek městského soudu v dané věci zrušen Nejvyšším správním soudem, napadl rovnou ústavní stížností.

IV. A. Obecně k přípustnosti opakované kasační stížnosti

17. Zruší-li Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, zaváže jej současně podle § 110 odst. 3 s. ř. s. svým právním názorem pro další postup či rozhodnutí. Závazným právním názorem v souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. se rozumí ve zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu vyjádřený závěr o výkladu a použití práva, jež bylo nebo mělo být užito v rozhodované věci a jímž se Nejvyšší správní soud zabýval ke kasačním námitkám, nebo jímž se zabýval nad jejich rámeček v mezích § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.

18. Pojmem "opakovaná kasační stížnost" v dalších částech odůvodnění Ústavní soud označuje situaci, kdy krajský soud ve správním soudnictví vydal nové rozhodnutí poté, co jeho předchozí rozhodnutí bylo zrušeno v řízení o předchozí kasační stížnosti, a některý z účastníků či osob zúčastněných na řízení podal proti novému rozhodnutí krajského soudu další kasační stížnost - opakovanou kasační stížnost. Opakovaných kasačních stížností může být v téže věci teoreticky podána celá řada. Lze si totiž představit, že i k první opakované kasační stížnosti Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí krajského soudu, který pak bude vydávat nové rozhodnutí, jež bude napadeno druhou opakovanou kasační stížností. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu i k

druhé opakované kasační stížnosti, může dojít k podání třetí opakované kasační stížnosti. Dokud budou kasační stížnosti důvodné, nelze teoreticky vyloučit, že bude stále běžet proces podávání dalších a dalších opakovaných kasačních stížností. K podání druhé či další opakované však v praxi dochází velmi zřídka. Vydal-li Nejvyšší správní soud v téže věci více rozsudků, jimiž zrušil rozhodnutí krajského soudu, je krajský soud vázán souhrnem všech závazných právních názorů vyjádřených ve všech zrušujících rozsudcích Nejvyššího správního soudu vydaných v dané věci.

19. V § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je limitována možnost účastníků řízení napadnout opakovanou kasační stížností nové rozhodnutí krajského soudu vydané poté, co bylo předchozí rozhodnutí krajského soudu zrušeno Nejvyšším správním soudem. Dle zmíněného ustanovení je nepřípustná kasační stížnost proti rozhodnutí, jímž krajský soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

20. Účelem § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je zamezit bezúčelnému řetězení kasačních stížností a prodlužování řízení v případech, ve kterých Nejvyšší správní soud ve věci již svůj závazný právní názor vyslovil [náleží Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005 sp. zn. IV. ÚS 136/05 (N 119/37 SbNU 519)]; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná z <http://nalus.usoud.cz>. Rovněž Nejvyšší správní soud je totiž až na výjimky vázán v řízení o opakované kasační stížnosti právním názorem vyjádřeným v jeho předchozím kasačním rozsudku vydaným v dané věci. Výjimkami z této vázanosti je např. změna ve zjištěném skutkovém stavu v důsledku doplnění dokazování, změna či zrušení rozhodného právního předpisu či vyslovení protiústavnosti předpisu Ústavním soudem za situace bránící použití původního předpisu, případně podstatná změna judikatury na úrovni, kterou by krajský soud i každý senát Nejvyššího správního soudu byl povinen zohlednit ve svém rozhodnutí [usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008 č. j. 9 Afs 59/2007-56 (1723/2008 Sb. NSS)]; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z <http://www.nssoud.cz>.

21. Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je třeba vykládat ve světle co možná nejširšího přístupu k soudu tak, že opakovanou kasační stížnost není možno podat pouze z těchž důvodů, které byly již předmětem přezkumu kasačního soudu na podkladě kasační stížnosti předchozí, či důvodů, které nebyly uplatněny v předchozí stížnosti, ačkoli je bylo možno uplatnit, jde-li o situaci, kdy předchozí i následnou kasační stížnost podává týž stěžovatel. V opačném případě by došlo k nezákonnému odepření přístupu k nejvyšší instanci správního soudnictví [náleží Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2016 sp. zn. III. ÚS 1237/15 (N 43/80 SbNU 531), bod 20.; a usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011 č. j. 1 As 79/2009-165 (2365/2011 Sb. NSS), body 24 a 28].

22. Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. výjimky, jejichž respektování znamená dodržení smyslu a účelu rozhodování Nejvyššího správního soudu. Dospěla k závěru, že zmíněné ustanovení nelze vztáhnout zejména na případy, kdy Nejvyšší správní soud vytýká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, případně nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. Odmítnutí opakované kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu rozhodnutí z pohledu použití hmotného práva. Lze pak zobecnit, že stěžovatel není oprávněn v opakované kasační stížnosti uplatňovat důvody, které mohl uplatnit v první kasační stížnosti a o nichž mohl (byl oprávněn i povinen) rozhodnout kasační soud podle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. již v prvním kasačním řízení (výše zmíněné usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu 1 As 79/2009-165, body 24 a 30).

23. V případě, že předchozí a opakovanou kasační stížnost podává tatáž osoba, dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. budou nepřípustné v opakované kasační stížnosti i ty námítky, jež vůbec nebyly uplatněny v předchozí kasační stížnosti (a Nejvyšší správní soud se jimi tedy nezabýval, nejde-li současně o námítky posuzované ex offio), ale mohly zde být uplatněny. K použití § 104 odst. 3 písm.

a) s. ř. s. postačí pouhá možnost jejich uplatnění v předchozí kasační stížnosti (výše zmíněné usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu 1 As 79/2009-165, bod 28). Jinak tomu je v situaci, kdy předchozí kasační stížnost ve věci podal jiný účastník či osoba zúčastněná na řízení, jež jsou odlišní od osoby, která podala ve stejné věci následnou kasační stížnost. Půjde např. o situaci, kdy první kasační stížnost podal žalovaný správní orgán, a druhou kasační stížnost podal žalobce z řízení před krajským soudem. V takovém případě se § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. neuplatní na ty námítky v opakované kasační stížnosti, které sice v předchozí kasační stížnosti někoho jiného uplatněny nebyly, ale mohly být uplatněny. Podal-li opakovanou kasační stížnost účastník řízení (osoba zúčastněná na řízení) odlišný od toho, který podal kasační stížnost první, nelze stěžovateli, který podal opakovanou kasační stížnost, přičítat k tíži, že neuplatnil své námítky již v předchozím řízení o první kasační stížnosti, jejíž obsah formuloval někdo jiný (usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2015 sp. zn. II. ÚS 808/13, bod 21.; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2017 č. j. 6 Afs 102/2016-26, bod 22). Nutno však zdůraznit, že použití § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nebrání samotná skutečnost, že předchozí a následnou kasační stížnost podali rozdílní účastníci před krajským soudem či osoby zúčastněné na řízení. Byla-li určitá právní otázka Nejvyšším správním soudem plně ve věci vyřešena k předchozí kasační stížnosti někoho jiného, mohou i osoby odlišné od původního stěžovatele k této otázce v následné kasační stížnosti přípustně namítat jen to, že se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Omezení dané v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. se tak netýká odlišného stěžovatele podávajícího následnou kasační stížnost v případě, že k předchozí kasační stížnosti jiného stěžovatele se určitou námitkou (či právní otázkou) nemohl Nejvyšší správní soud zabývat a nezabýval se jí.

24. Dále lze poznamenat, že při hodnocení, zda jde o nepřipustnou kasační stížnost dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. (či zda některé kasační námítky jsou dle daného ustanovení nepřipustné), je třeba hledět k tomu, jaké námítky kasační stížnost obsahuje (srov. zmíněné usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 79/2009, bod 30). Jde-li o důvod nepřipustnosti v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., nelze bez znalosti obsahu konkrétní opakované kasační stížnosti určit, zda jde o kasační stížnost dle daného ustanovení nepřipustnou.

IV. B. Požadavek podat opakovanou kasační stížnost ve vztahu k přípustnosti ústavní stížnosti

25. Znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. a jeho výklad (k němu srov. body 20. až 24.) umožňují vznik následujících tří situací, co se týče širě okruhu námitek uplatněných v žalobě způsobilé věcného posouzení, při jejichž novém hodnocení je krajský soud vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) poté, co předchozí rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno:

- 1) Věcné hodnocení všech žalobních námitek je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Jde o situace, kdy se krajský soud v předešlém rozsudku věcně vyjádřil ke všem žalobním námitkám a v kasační stížnosti bylo po věcné stránce napadeno hodnocení krajského soudu u každé z nich a ke každé z nich Nejvyšší správní soud uvedl svůj právní názor.
- 2) Závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu je předurčeno věcné hodnocení pouze části žalobních námitek, kdežto věcného hodnocení zbylé části žalobních námitek se závazný právní názor Nejvyššího správního soudu netýká. Jde např. o situace, kdy Nejvyšší správní soud věcně přezkoumal hodnocení krajského soudu u části námitek a u jiných shledal, že je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné. U žalobních námitek, u nichž Nejvyšší správní soud shledal nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, se závazný právní názor vztahuje k nutnosti námítky v novém rozsudku krajského soudu řádně vypořádat, nikoli ovšem k tomu, jak má krajský soud tyto námítky po věcné stránce vypořádat (zda jim má přisvědčit, shledat jejich nedůvodnost či je posoudit jinak - např. jako opožděné, nepřipustné apod.).
- 3) Závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu není předurčeno věcné hodnocení žádné ze žalobních námitek. Jde typicky o situace, kdy se důvod pro zrušení rozhodnutí krajského soudu omezuje na procesní vadu (např. výhradně pro nepřezkoumatelnost; nebo když krajský soud rozhodl

o věci samé bez jednání, ačkoli je účastníci jednání požadovali apod.; závazný právní názor Nejvyššího správního soudu pak směřuje k povinnosti námitky přezkoumatelně vypořádat či nařídit jednání, nevztahuje se však k tomu, jak mají být žalobní námitky po věcné stránce posouzeny).

26. Pro úplnost Ústavní soud poznamenává, že v kasační stížnosti lze vedle námitek do věcného posouzení žalobních námitek krajským soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.], o nichž se zmiňuje bod 25., uplatnit rovněž kasační námitky poukazující na pochybení, jichž se dopustil krajský soud v řízení před ním [§ 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s.]. Jelikož v posuzované věci stěžovatel netvrdil, že by k takovým pochybením v řízení před městským soudem mělo dojít, ve svých úvahách v bodech 27. až 37. Ústavní soud dále nerozebírá možnost uplatnění námitek dle § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. v opakované kasační stížnosti. Nicméně v obecnosti lze úvahy v těchto bodech v základu užít i na námitky dle § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. v opakované kasační stížnosti s přihlédnutím ke specifikům takových námitek.

27. Jde-li o případ zmíněný sub 1) v bodu 25. (věcné hodnocení všech žalobních námitek je předurčeno závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu), pak přípustnost ústavní stížnosti, v níž je tvrzeno porušení základních práv či svobod výhradně v důsledku věcného posouzení žalobních námitek, není podmíněna podáním opakované kasační stížnosti. Opakovaná kasační stížnost, v níž by bylo zpochybněno výhradně věcné hodnocení žalobních námitek, by byla dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřipustná, tudíž by, jde-li o námitky proti věcnému posouzení, nepředstavovala procesní prostředek k ochraně práva dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu.

28. V případě zmíněném sub 3) v bodu 25. (závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu není předurčeno věcné hodnocení žádné ze žalobních námitek), je naopak přípustnost ústavní stížnosti dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu podmíněna podáním opakované kasační stížnosti. V opakované kasační stížnosti lze totiž přípustně uplatnit námitku proti věcnému vyhodnocení kterékoli ze žalobních námitek.

29. Nejsložitější je posoudit otázku přípustnosti ústavní stížnosti dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu podané přímo proti rozhodnutí krajského soudu v případě zmíněném sub 2) v bodě 25. (závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu je předurčeno věcné hodnocení pouze části žalobních námitek, ale věcného hodnocení zbylé části žalobních námitek se závazný právní názor Nejvyššího správního soudu netýká). Při hodnocení této otázky Ústavní soud vychází ze základní teze, že je věcí stěžovatele, jaký okruh otázek řešený v ústavní stížnosti napadeném rozhodnutí či napadených rozhodnutích učiní předmětem své ústavní stížnosti. Není přitom povinností stěžovatele, aby předmětem námitek v ústavní stížnosti učinil všechny otázky, jimiž se napadená rozhodnutí zabývala. U některých z těchto otázek ho totiž např. mohly soudy ve svých rozhodnutích přesvědčit o ústavnosti svých rozhodnutí, či jde o otázky, které postrádají ústavní úroveň a které se pohybují jen na úrovni výkladu a použití běžného zákona. Jinými slovy, porušení svých ústavně zaručených práv stěžovatel může spatřovat v řešení některých otázek a není důvodu ho nutit, aby v ústavní stížnosti uplatňoval námitky i proti hodnocení otázek, u nichž z rozličných důvodů porušení svých základních práv nespatřuje.

30. Samotná skutečnost, že předmětem námitek v ústavní stížnosti stěžovatel učinil jen některé z otázek, které řešila ústavní stížností napadená rozhodnutí, není na překážku přípustnosti ústavní stížnosti dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Dané ustanovení stěžovatele vede pouze k tomu, aby vyčerpал procesní prostředek, který mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje. Podmínka vyčerpání všech procesních prostředků, jež zákon k ochraně práva poskytuje, není v případě procesních prostředků, které jsou ovládány zásadou dispozitivní a nikoli zásadou revizní, splněna pouhým uplatněním procesního prostředku stěžovatelem, nýbrž i nezbytností namítnout v něm porušení základního práva a svobody, jež je předmětem ústavní stížnosti, a to buď přímým poukazem na příslušné základní právo nebo svobodu, nebo námitkou porušení podústavního práva, v němž se

dané základní právo, resp. svoboda promítá [nález ze dne 13. 7. 2000 sp. zn. III. ÚS 117/2000 (N 111/19 SbNU 79)]. Skutečnost, že v ústavní stížnosti stěžovatel uplatnil námitku, již v rozhodnutích napadených ústavní stížností neumožnil posoudit soudům tím, že ji v řízení před nimi neuplatnil, ač to bylo možné, brání tomu, aby Ústavní soud mohl takovou námitku věcně projednat (nález ze dne 21. 3. 2017 sp. zn. IV. ÚS 3526/16 (N 48/84 SbNU 559), body 54. a 55.; náález ze dne 6. 9. 2016 sp. zn. II. ÚS 3383/14 (N 163/82 SbNU 565), bod 17.). Nemožnost projednat některé námitky v ústavní stížnosti z tohoto důvodu nečiní však ústavní stížnost jako celek nepřipustnou dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, týká-li se tato okolnost jen některých námitek, a ne všech námitek v ústavní stížnosti. Naopak týká-li se tato okolnost všech námitek v ústavní stížnosti, půjde dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu o nepřipustnou ústavní stížnost pro nevyčerpání procesního prostředku ochrany, u čehož se vyžaduje efektivní vyčerpání (srov. Wagnerová, E., Dostál, M., Langášek, T., Pospíšil, I. Zákon o Ústavním soudu s komentářem. 1. vydání. Praha: ASPI, 2007, s. 380, odst. 24.).

31. Jde-li o situaci, kdy krajský soud ve správním soudnictví vydal rozhodnutí, v němž bylo závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu předurčeno věcné hodnocení pouze části žalobních námitek, ale věcného hodnocení zbylé části žalobních námitek se závazný právní názor Nejvyššího správního soudu netýkal [sub 2) v bodě 25.], je možné podat ústavní stížnost přímo proti tomuto rozhodnutí krajského soudu, jejíž přípustnosti nebude bránit § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, aniž by byla vyčerpána opakovaná kasační stížnost. Vedle případů, kdy bude ústavní stížnost napadat výhradně výrok o nákladech řízení v rozhodnutí krajského soudu, aniž by byla podána kasační stížnost (kasační stížnost jen proti výroku o nákladech řízení je nepřipustná dle § 104 odst. 2 s. ř. s.), půjde i o ústavní stížnost proti výroku krajského soudu, jímž se končí řízení o žalobě. K tomu však bude při napadení ústavní stížností i výroku, jímž se řízení o žalobě končí, nutno splnit několik podmínek a tento postup má i své další důsledky pro řízení před Ústavním soudem. Mezi podmínky přípustnosti takové ústavní stížnosti se řadí to, že:

1) v ústavní stížnosti byla uplatněna alespoň jedna námitka, kterou není možné s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přípustně uplatnit proti rozhodnutí krajského soudu v opakované kasační stížnosti. Kdyby v ústavní stížnosti byly uplatněny výhradně jen námitky, které bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, půjde o nepřipustnou ústavní stížnost dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu.

2) proti rozsudku krajského soudu nepodal stěžovatel souběžně ústavní stížnost a kasační stížnost. V případě jejich souběžného podání by byl dán důvod ústavní stížnost odmítnout, jelikož by její projednání bylo v rozporu s principem subsidiarity ústavní stížnosti (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2007 sp. zn. II. ÚS 842/06, ze dne 7. 4. 2010 sp. zn. I. ÚS 305/2010, ze dne 24. 5. 2011 sp. zn. I. ÚS 1342/11, ze dne 13. 11. 2012 sp. zn. II. ÚS 3273/12, ze dne 6. 11. 2013 sp. zn. III. ÚS 1720/13, ze dne 8. 3. 2017 sp. zn. II. ÚS 4215/16, ze dne 21. 9. 2017 sp. zn. II. ÚS 2587/17, ze dne 16. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 4260/18). Současné podávání kasační a ústavní stížnosti navíc není řešením, které by vyhovovalo požadavku právní jistoty. Věcným projednáním ústavní stížnosti by mohlo dojít k vydání dvou rozdílných rozhodnutí v téže věci (viz zmíněné usnesení sp. zn. III. ÚS 1720/13, bod 5.). Jak však poznamenal Ústavní soud v řadě svých rozhodnutí, pokud by Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost souběžně podanou s ústavní stížností, počítal by se počátek lhůty pro podání ústavní stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu od doručení odmítavého usnesení Nejvyššího správního soudu (viz např. zmíněná usnesení sp. zn. III. ÚS 2234/13, sp. zn. II. ÚS 4215/16, sp. zn. II. ÚS 2587/17 či sp. zn. II. ÚS 4260/18, bod 12.).

32. Podání ústavní stížnosti přímo proti rozhodnutí krajského soudu v situaci popsané sub 2) v bodě 25., má smysl pro stěžovatele, kteří porušení svých ústavně zaručených práv spatřují výhradně v hodnocení krajského soudu, které respektuje a vychází ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s., kdežto nezákonnost či nesprávnost nespatřují v žádném jiném hodnocení či postupu krajského soudu (typicky tehdy, když je zde odůvodněním tohoto hodnocení krajský soud přesvědčil). V takové situaci nemá pro dotyčné stěžovatele význam podávat

kasační stížnost, v níž by brojili proti hodnocení či postupu krajského soudu, na který nedopadá § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., když v tomto hodnocení či postupu nespátřují porušení svých práv. Spátřují-li porušení svých ústavně zaručených práv výhradně v hodnocení krajského soudu, které respektuje závazný právní názor Nejvyššího správního soudu a vychází z něj, nemohou se proti němu bránit opakovanou kasační stížností, nastupuje proto možnost bránit se ústavní stížností. Ústavní soud nevyžaduje, aby účastníci řízení před správními soudy podávali kasační stížnost v případech, kdy by předmětem řízení o kasační stížnosti mělo být opětovné posouzení otázek v dané věci již vyřešených; taková kasační stížnost je ze zákona nepřipustná a nejde proto o procesní prostředek, který zákon poskytuje stěžovateli k ochraně jeho práva (usnesení ze dne 26. 3. 2015 sp. zn. I. ÚS 643/15, bod 12.). Nutnost vyčerpat všechny procesní prostředky ochrany práva (§ 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu) nelze vykládat absurdním způsobem tak, že by stěžovatelé museli nejprve podat kasační stížnost, v níž by se mohli bránit jen proti závěrům či postupům krajského soudu, v nichž porušení svých práv nespátřují. To vše za situace, kdy hodnocení krajského soudu, v němž naopak stěžovatelé spátřují porušení svých práv, již bylo přezkoumáno Nejvyšším správním soudem v rozsudku, z něž vzešel závazný právní názor pro krajský soud, a znovu jej není možno v dané věci nechat posoudit Nejvyšším správním soudem. Naznačený požadavek by zbytečně zatěžovatel nejen účastníky řízení, ale i Nejvyšší správní soud. Z hlediska ochrany práv by přitom stěžovatelům mnoho nepřinesl. Ústavní stížností tak lze napadnout přímo rozhodnutí krajského soudu, v němž byl krajský soud pouze v části svého hodnocení vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K takové ústavní stížnosti však může Ústavní soud přezkoumávat jen ty námitky, které nebylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti.

33. Spátřuje-li adresát rozsudku krajského soudu vydaného v situaci popsané sub 2) v bodě 25. porušení svých práv jednak hodnocením krajského soudu, které vychází ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu, a jednak v hodnocení krajského soudu, na které závazný právní názor nedopadal, musí nejprve podat opakovanou kasační stížnost. V opakované kasační stížnosti totiž může přípustně uplatnit námitky proti hodnocení krajského soudu, které nebylo kryto závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu dle § 110 odst. 4 s. ř. s. I tímto způsobem může stěžovatel dosáhnout efektivní ochrany svého práva před Nejvyšším správním soudem, aniž by do věci musel ingerovat Ústavní soud. Naopak v případě, že by takovou kasační stížnost Nejvyšší správní soud zamítl, nabízí se stěžovateli možnost podat ústavní stížnost proti tomuto rozsudku Nejvyššího správního soudu (poslednímu rozsudku Nejvyššího správního soudu ve věci) a jemu předcházejícímu rozsudku krajského soudu (tj. poslednímu rozhodnutí krajského soudu ve věci). V takové ústavní stížnosti se může stěžovatel bránit proti veškerému hodnocení krajského soudu vyslovenému v jeho rozsudku, tj. jak hodnocení krajského soudu, proti němuž nebyla opakovaná kasační stížnost přípustná, tak hodnocení, proti němuž byla opakovaná kasační stížnost přípustná a byla zamítnuta posledním rozsudkem Nejvyššího správního soudu ve věci. Z hlediska subsidiarity ústavní stížnosti je podstatné, že v obou zmíněných částech hodnocení krajského soudu je zajištěn přezkum Nejvyšším správním soudem, byť se tak neděje v jediném rozsudku Nejvyššího správního soudu, ale v souhrnu dvou či více jeho rozsudků. Část hodnocení krajského soudu je v takovém případě přezkoumána na základě opakované kasační stížnosti a část hodnocení krajského soudu na základě předchozí kasační stížnosti. V takovém případě bude rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o opakované kasační stížnosti (případně poslední rozhodnutí o opakované kasační stížnosti, došlo-li ve věci postupně k přípustnému podání více opakovaných kasační stížností) řešit jen část právních otázek, jež byly předmětem žaloby. Krajský soud však musí vypořádat všechny žalobní námitky, a to i v případě, že při jejich vypořádání je vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Podá-li proto stěžovatel ústavní stížnost proti poslednímu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a jemu předcházejícímu rozhodnutí krajského soudu (poslednímu rozhodnutí krajského soudu ve věci), stane se prostřednictvím napadení rozhodnutí krajského soudu předmětem ústavní stížnosti celá šíře otázek otevřená v žalobě.

34. Lze tak učinit dílčí shrnutí, že postupem naznačeným v bodě 33. může stěžovatel postupně nechat Nejvyšší správní soud přezkoumat všechny otázky nastolené v žalobě a všechny je posléze, neuspěl-li s nimi u Nejvyššího správního soudu, učinit předmětem ústavní stížnosti. Spatřuje-li však porušení svých ústavně zaručených práv výhradně v hodnocení krajského soudu, proti němuž již nelze s ohledem na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. podat opakovanou kasační stížnost, lze za splnění podmínek zmíněných v bodě 31. přípustně podat ústavní stížnost přímo proti rozhodnutí krajského soudu. Na základě takové ústavní stížnosti však může Ústavní soud přezkoumávat jen ty námitky, které již nebylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti.

35. Zbývá ještě objasnit náhled Ústavního soudu na situaci, kdy stěžovatel podá ústavní stížnost přímo proti rozhodnutí krajského soudu, v němž byl krajský soud pouze v části svého hodnocení vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, ale v této ústavní stížnosti vedle námitek, které nebylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, vznesl i námitky, které by mohl přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, již však nepodal. Z hlediska hodnocení, zda je taková ústavní stížnost jako celek přípustná dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, Ústavní soud vážil mezi výkladovou variantou, že přípustná není, neboť se stěžovateli u námitek, které bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, nabízel postup popsany v bodě 33., a výkladovou variantou, že taková ústavní stížnost jako celek není nepřípustná dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, ale není možno, aby se na jejím základě Ústavní soud zabýval těmi námitkami, které bylo možno uplatnit v opakované kasační stížnosti, jež však podána nebyla.

36. Argumenty lze nalézt pro obě zmíněné výkladové varianty. Ústavní soud se přiklání ke druhé z nich (tj. variantě, že jde o přípustnou ústavní stížnost, ale k části námitek se nebude moci vyjádřit), neboť jde o výkladovou variantu ve prospěch přístupu k Ústavnímu soudu. Právní úprava vztahující se k opakovaným kasačním stížnostem může v některých případech vést k méně přehledným procesním situacím (části hodnocení krajského soudu, proti nimž se lze bránit opakovanou kasační stížností, se mísí s částmi hodnocení, proti nimž se nelze bránit opakovanou kasační stížností). Při vědomí této skutečnosti není vhodné reagovat odmítnutím ústavní stížnosti pro nepřípustnost dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu na jisté pochybení stěžovatele spočívající v tom, že v ústavní stížnosti směřující proti rozsudku krajského soudu uplatnil i námitku, kterou by ale mohl uplatnit v opakované kasační stížnosti. Adekvátní a vyvážený přístup Ústavní soud spatřuje v tom, že popsanou ústavní stížnost neodmítne pro nepřípustnost. Na druhou stranu však Ústavní soud nemůže ponechat bez povšimnutí, že mu stěžovatel předložil v ústavní stížnosti k posouzení námitku, které neumožnil posoudit Nejvyššímu správnímu soudu (tj. námitku, které by bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, která však podána nebyla). S ohledem na subsidiaritu ústavní stížnosti se Ústavní soud nebude zabývat námitkami, které stěžovatel neumožnil nejprve posoudit Nejvyššímu správnímu soudu (srov. *mutatis mutandis* výše zmíněné nálezy nález sp. zn. IV. ÚS 3526/16, body 54. a 55.; a sp. zn. II. ÚS 3383/14, bod 17.).

37. Mezi největší slabiny výkladové varianty, že by ústavní stížnost měla být nepřípustná jako celek, Ústavní soud spatřuje zúžení přístupu k Ústavnímu soudu a rovněž skutečnost, že by mohlo docházet k těžko akceptovatelným situacím, kdy by se z původně přípustné ústavní stížnosti (tj. ústavní stížnosti, jež obsahuje jen námitky, které nebylo možno uplatnit v opakované kasační stížnosti) mohla v průběhu řízení před Ústavním soudem stát pouhým doplněním části námitek ústavní stížnost nepřípustná (a to následným doplněním ústavní stížnosti o námitku, již bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, jež nebyla podána). Z těchto důvodů Ústavní soud zavrhl výkladovou variantu, že by jako celek měla být ústavní stížnost nepřípustná.

IV. C. K přípustnosti podané ústavní stížnosti

38. Na základě obecných úvah popsanych v části IV. B. Ústavní soud vyhodnotil, že podaná ústavní stížnost není nepřípustná dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Stěžovatel ji podal přímo proti

druhému rozsudku městského soudu, který byl vydán poté, co první rozsudek městského soudu zrušil Nejvyšší správní soud a věc mu vrátil k dalšímu řízení se závazným právním názorem. Proti druhému rozsudku stěžovatel v ústavní stížnosti uplatnil řadu námitek, které nebylo dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. možno namítnout v opakované kasační stížnosti a proti druhému rozsudku městského soudu stěžovatel nepodal souběžně ústavní stížnost a kasační stížnost (k významu těchto okolností srov. bod 31.).

39. Ústavní soud však shledal, že ústavní stížnost kromě námitek, které nebylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, obsahuje rovněž dvě námitky, které bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, kterou však stěžovatel nepodal. Tyto námitky byly rovněž uplatněny v žalobě na stranách 6 a 8. Jde o:

1) Námitku, že stěžovatel neměl možnost klást otázky svědkyni, o jejíž svědectví se opíralo správní rozhodnutí o uložení pokuty. Dle stěžovatele nebyly splněny podmínky dle § 138 odst. 3 správního řádu pro zajištění důkazu v podobě svědecké výpovědi bez jeho přítomnosti, neboť nehrozilo nebezpečí z prodlení. Navíc se stěžovatel domnívá, že z kontrolního protokolu ani z protokolu o výslechu svědka není patrné, proč došlo k zajištění důkazu před zahájením správního řízení, což dle jeho názoru není patrné ani z usnesení o zajištění tohoto důkazu. Z protokolu o výslechu svědkyně (norské státní občanky) uskutečněného dne 26. 6. 2014, jemuž však stěžovatel nebyl přítomen, vyplynulo, že svědkyně bude v České republice pobývat do 29. 6. 2014. Stěžovatel tvrdí, že svědkyně mohla být vyslechnuta např. dne 27. 6. 2014 za jeho přítomnosti.

2) Námitku, že výslechu svědkyně nebyla přítomna nezávislá osoba, ačkoli se stěžovatel domnívá, že tomu tak z důvodu objektivit a veřejné kontroly být mělo.

40. Ke stěžejní části námitek neexistence nebezpečí z prodlení podle § 138 odst. 3 správního řádu a nemožnosti vyslechnout svědkyni bez přítomnosti stěžovatele se nevyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku, kterým zrušil první rozsudek městského soudu. Kasační stížnost podával žalovaný správní orgán (vedlejší účastník v řízení před Ústavním soudem). Jeho kasační námitky se k § 138 odst. 3 správního řádu nevztahovaly, neboť tohoto ustanovení se důvody pro zrušení rozhodnutí vedlejšího účastníka v prvním rozsudku městského soudu netýkaly. Ani k nutnosti přítomnosti nezávislé osoby u výslechu se námitky v kasační stížnosti vedlejšího účastníka nevztahovaly.

41. Nejvyšší správní soud se v bodě 20 svého rozsudku neztotožnil se závěrem městského soudu, že neprovedení výslechu dalších cestujících představovalo vadu správního řízení mající vliv na zákonnost. Zmínil zde, že "zatímco pracovník kontrolního orgánu prováděl v prostorách hotelu Kavalír výslech svědkyně Strand, za přítomnosti dalších zákaznic žalobce, bylo třeba bez zbytečného odkladu zajistit ztotožnění osoby, která vozidlo taxislužby řídila. Za tímto účelem poskytla pracovníku kontrolního orgánu součinnost hlídka městské policie, která žalobce posléze ztotožnila a vyčkala s ním příjezdu uvedeného pracovníka kontrolního orgánu na místo, kde žalobce s vozidlem stál. Je zřejmé, že pracovník kontrolního orgánu byl v tomto ohledu v určité časové tísní." Dle kontextu rozsudku Nejvyššího správního soudu jde o vypořádání námitek, že výslech jedné svědkyně postačoval a že nebylo nutno vyslýchat všechny čtyři cestující. Nejvyšší správní soud totiž shledal, že postačilo provedení výslechu právě jedné ze zákaznic na základě kombinace výše citované pasáže o časové tísní a hodnocení, že zbylé tři zákaznice byly přítomny svědecké výpovědi čtvrté zákaznice a jistě by uplatnily připomínky k její výpovědi, kdyby nějaké měly. Byť se výše citovaná část rozsudku Nejvyššího správního soudu týkala námitek, zda postačil výslech jedné svědkyně, tedy zcela jiné námitek než porušení § 138 odst. 3 správního řádu, tak jí nelze upřít jistou sdělnou hodnotu k časové tísní, v níž byl správní orgán dne 26. 6. 2014. I přesto Ústavní soud konstatuje, že ani citovaná část rozsudku Nejvyššího správního soudu nedává žádnou odpověď na stěžejní část žalobní námitek neexistence nebezpečí z prodlení podle § 138 odst. 3 správního řádu. Stěžejní část této námitek se totiž netýkala dne 26. 6. 2014, nýbrž až následujícího dne, tj. 27. 6. 2014. Podstatu rozebírané námitek tvořilo tvrzení stěžovatele, že následující den (27. 6. 2014) bylo možno svědkyni vyslechnout

za jeho přítomnosti. Odpověď na tuto námitku totiž nezbytně vyžaduje zabývat se tím, zda bylo dáno nebezpečí z prodlení podle § 138 odst. 3 správního řádu, a pokud ano, v čem konkrétně spočívalo. Rovněž bylo nezbytné vyhodnotit po právní i skutkové stránce žalobní tvrzení, že nebezpečí z prodlení nebylo dáno, jelikož svědkyně mohla být dle stěžovatele vyslechnuta následující den (27. 6. 2014) za jeho přítomnosti. Tím, zda skutečně svědkyni bylo možno následující den vyslechnout či k tomu, jakou relevanci pro § 138 odst. 3 správního řádu má skutkové tvrzení o možnosti svědkyni vyslechnout následující den, se Nejvyšší správní soud nezabýval a zabývat nemohl, jelikož k tomu nesměřovaly námitky v kasační stížnosti podané žalovaným správním orgánem.

42. Rovněž k otázce, zda bylo třeba vyslyšet svědkyni za přítomnosti nezávislé osoby, což bylo předmětem jedné ze žalobních námitek, se Nejvyšší správní soud nevyslovil. Tato otázka nebyla předmětem námitek v kasační stížnosti, kterou podal správní orgán.

43. Z uvedeného vyplývá, že ke stěžejní části námitky porušení § 138 odst. 3 správního řádu (spočívajícím v tvrzení, že nebezpečí z prodlení nebylo dáno, jelikož svědkyni bylo možno vyslechnout dne 27. 6. 2014) a námitce nepřítomnosti nezávislé osoby u výslechu, se Nejvyšší správní soud nevyjádřil. Po věcné stránce se k nim ani nemohl vyjádřit, neboť je dle § 109 odst. 4 s. ř. s. vázán důvody kasační stížnosti a k věcnému hodnocení těchto okolností neměl podklad v kasačních námitkách formulovaných správním orgánem. Po věcné stránce přitom nešlo o právní otázky, k nimž by se mohl vyjádřit ex officio. Zároveň to ale znamená, že ke stěžejní části námitky porušení § 138 odst. 3 správního řádu a námitce nepřítomnosti nezávislé osoby u výslechu Nejvyšší správní soud nezaujal žádný závazný právní názor ve smyslu § 110 odst. 4 s. ř. s. Ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. proto nebránilo přípustnosti opakované kasační stížnosti, která by směřovala proti druhému rozsudku městského soudu a která by obsahovala námity shrnuté v bodě 39., jež stěžovatel uplatňuje v ústavní stížnosti proti druhému rozsudku městského soudu. Jde o námitky, jimiž se zcela bez viny stěžovatele Nejvyšší správní soud nevyjádřil při posuzování kasační stížnosti proti prvnímu rozsudku městského soudu, kterou podal správní orgán (k tomu srov. body 22. a 23.), proto je mohl stěžovatel uplatnit v opakované kasační stížnosti, což však neučinil. Samotný stěžovatel ve svém vyjádření k ústavní stížnosti připustil, že námitkami rekapitulovanými v bodě 39. se Nejvyšší správní soud nezabýval ve svém rozsudku, jímž zrušil první rozsudek městského soudu.

44. U těch námitek v ústavní stížnosti, které bylo možno přípustně uplatnit v opakované kasační stížnosti, kterou však stěžovatel nepodal, se stěžovatel vlastní vinou připravil o možnost nechat je vyhodnotit Ústavním soudem z pohledu existence porušení základních práv či svobod (srov. bod 36.). Pro tyto námitky totiž stěžovatel efektivně nevyčerpal procesní prostředek ochrany, který mu zákon nabízel. Námitky uplatněné v ústavní stížnosti rekapitulované v bodě 39. tak Ústavní soud nemůže s ohledem na subsidiaritu ústavní stížnosti posuzovat.

IV. D. Poučení o opravném prostředku ve druhém rozsudku městského soudu

45. Pro posouzení Ústavním soudem má význam rovněž to, zda byl stěžovatel v druhém rozsudku městského soudu řádně poučen o opravném prostředku. Šlo-li by o nesprávné poučení, bylo by třeba zohlednit, zda se stěžovatel řídil nesprávným poučením, a proto nepodal proti druhému rozsudku opakovanou kasační stížnost.

46. Poučení o opravném prostředku je dle § 54 odst. 2 s. ř. s. nezbytné poskytnout v rozsudku. Soudní řád správní nemá vlastní úpravu formálních a obsahových náležitostí poučení o opravném prostředku. Přiměřeně se dle § 64 s. ř. s. použije úprava v § 157 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a to v rozsahu, v němž určuje, že se poučuje, zda je přípustný opravný prostředek, o lhůtě a místu k jeho podání (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014 č. j. 4 As 154/2013-35, bod 19).

47. Řádné splnění poučovací povinnosti soudů je důležitým měřítkem naplnění principů práva na soudní ochranu [nález ze dne 30. 5. 2013 sp. zn. IV. ÚS 2163/11 (N 97/69 SbNU 641), bod 16.]. Ve věcech, kde se stěžovatelé řídili nesprávným poučením o nepřipustnosti opravného prostředku, který tak nepodali, a podali rovnou ústavní stížnost, Ústavní soud zrušil ústavní stížnosti napadené rozhodnutí pro vady poučení o opravném prostředku (a z toho plynoucího porušení práva na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny), čímž otevřel cestu k tomu, aby byl v novém rozhodnutí účastník poučen o opravném prostředku řádně a mohl jej vyčerpat [viz nálezy ze dne 1. 3. 2011 sp. zn. I. ÚS 2912/10 (N 29/60 SbNU 371), ze dne 15. 4. 2003 sp. zn. IV. ÚS 769/02 (N 57/30 SbNU 91), ze dne 15. 3. 2016 sp. zn. III. ÚS 1237/15 (N 43/80 SbNU 531) a ze dne 11. 6. 2019 sp. zn. II. ÚS 1467/18].

48. Jelikož v posuzované věci bylo, byť za splnění dalších podmínek, možno přípustně podat proti druhému rozsudku městského soudu opakovanou kasační stížnost a jelikož se jejím nepodáním stěžovatel připravil o možnost nechat přezkoumat některé z námitek, které uplatňuje v ústavní stížnosti (k tomu viz část IV. C.), je nutno ověřit, zda nepodání opakované kasační stížnosti nebylo důsledkem nesprávného poučení o opravném prostředku. Bylo-li by tomu tak, pak by i v nyní posuzované věci musel Ústavní soud přikročit ke kasaci druhého rozsudku městského soudu pro nesprávné poučení a tím otevřít stěžovateli cestu k podání opakované kasační stížnosti, kde by mohl uplatnit námitky rekapitulované v bodě 39.

49. Ústavní soud dospěl k závěru, že proti poučení v druhém rozsudku městského soudu lze sice mít výhrady, ale neshledal, že by šlo o poučení natolik vadné, že by značilo porušení práva na soudní ochranu (čl. 36 odst. 1 Listiny) a že nepodání opakované kasační stížnosti s námitkami rekapitulovanými v bodě 39. je důsledkem poskytnutého poučení.

50. Poučení ve druhém rozsudku městského soudu znělo: "Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu." Citovaná část poučení je téměř doslovným přepisem § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Dále bylo v poučení uvedeno, že kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, že se podává ve lhůtě dvou týdnů od doručení rozsudku a jak se tato lhůta počítá, že musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, nemá-li sám vysokoškolské právnické vzdělání ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., a že soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud a jak lze získat variabilní symbol pro jeho platbu.

51. Konstrukce přípustnosti kasační stížnosti je v současné době vystavěna na principu, že osoba splňující vymezení v § 102 s. ř. s. může podat kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, domáhá-li se jeho zrušení a nevylučuje-li zákon přípustnost takové stížnosti. Takto pojatá přípustnost kasační stížnosti je obecné pravidlo (lex generalis), z něžž zákon stanovuje výjimky (lex specialis), a to v § 104 s. ř. s.

52. Proti některým rozhodnutím krajských soudů ve správním soudnictví zákon vyloučil kasační stížnost pro povahu těchto rozhodnutí nebo oblast právních vztahů, jíž se týkají. Kasační stížnost není přípustná proti rozhodnutím krajských soudů ve věcech volebních (§ 104 odst. 1 s. ř. s.), proti těm usnesením, jimiž krajské soudy rozhodly výhradně o nákladech řízení (§ 104 odst. 2 s. ř. s.), proti rozhodnutím, jimiž se pouze upravuje vedení řízení [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.], nebo která jsou podle své povahy dočasná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.]. Ať by potenciální stěžovatel formuloval svou kasační stížnost proti takovým rozhodnutím jakkoli, vždy by šlo o nepřipustnou kasační stížnost. Jelikož zákon v těchto případech spojuje nepřipustnost kasační stížnosti s řešenou oblastí právních vztahů či povahou rozhodnutí krajského soudu, o níž je zcela jasno v době jejich vydání, lze v naznačených případech bez dalšího poučit o tom, že kasační stížnost přípustná není.

53. S vymezením nepřipustnosti kasační stížnosti dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je tomu ovšem

jinak. Zda bude přípustná či nepřípustná konkrétní kasační stížnost směřující proti rozhodnutí krajského soudu, který rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem, záleží na tom, jak je taková kasační stížnost formulována. Jinými slovy, při nevhodném výběru námitek v kasační stížnosti půjde o nepřípustnou kasační stížnost, a to tehdy, když těmito námitkami bude potenciální stěžovatel polemizovat výhradně se závěry krajského soudu, které vycházejí ze závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu, aniž by tvrdil, že se krajský soud závazným názorem neřídil. Naopak i v opakované kasační stížnosti je mnohdy prostor pro uplatnění přípustných kasačních námitek (k tomu srov. body 22. a 23.). I v těch případech, kdy krajský soud byl při veškerých závěrech, které učinil ve svém rozhodnutí vydaném poté, co jeho původní rozhodnutí Nejvyšší správní soud zrušil, vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, si lze představit podání kasační stížnosti přípustné z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. V opakované kasační stížnosti totiž může potenciální stěžovatel teoreticky namítnout nezákonnost rozhodnutí v důsledku procesní vady v řízení před krajským soudem, k níž došlo po posledním rozhodnutí Nejvyššího správního soudu [§ 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s.]. Pokud takovou procesní vadu nemohl stěžovatel namítnout v předchozích řízeních o kasační stížnosti v dané věci a ani Nejvyšší správní soud se ke shodné vadě nevyjadřoval a budou-li tedy splněny podmínky přípustnosti takové námitky, bude nutno takovou kasační námitku projednat. A priori tak ani v situaci, kdy krajský soud byl při veškerém věcném hodnocení v odůvodnění svého rozhodnutí vázán závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, nelze vyloučit podání přípustné opakované kasační stížnosti poukazující na procesní pochybení krajského soudu, u nichž je tvrzen dopad do jeho rozhodnutí.

54. Přípustnost opakované kasační stížnosti je ve vztahu k § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. závislá na tom, jaké konkrétní námitky stěžovatel uplatní. Jak ve svém vyjádření k ústavní stížnosti poznamenal Nejvyšší správní soud, krajský soud při formulování poučení nemůže vědět, jaké kasační námitky potenciální stěžovatel hodlá uplatnit v případě, že se rozhodne kasační stížnost podat. Z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. proto nelze poučení o možnosti podat kasační stížnosti formulovat kategoricky ani pozitivně (kasační stížnost je bez dalšího přípustná) ani negativně (kasační stížnost není přípustná). Záleží totiž na tom, jak bude kasační stížnost formulována, resp. jaké námitky bude obsahovat.

55. Na zmíněnou okolnost bral Ústavní soud zřetel při posuzování, jaký obsah má mít poučení o opravných prostředcích v rozhodnutích, které krajské soudy ve věci vydaly poté, co jejich původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem (tj. poučení o opakované kasační stížnosti). V uvedených rozhodnutích je vhodné dle Ústavního soudu uvést poučení, v němž bude poukázáno na obecné pravidlo přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.) a zmínit, že existuje rovněž zákonné pravidlo, které omezuje přípustnost opakovaných kasačních stížností [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.]. Takové poučení může znít např. takto: "Proti tomuto rozhodnutí je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.). Nepřípustná je však taková kasační stížnost, na niž dopadají výlučky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s." Akceptovat lze rovněž např. poučení, v němž krajský soud uvede, že kasační stížnost je přípustná a dále poukáže na § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. (buď citací jeho textu, nebo označením číslem paragrafu). Podstatné je, aby se účastníkovi dostalo poučení o obecném pravidlu přípustnosti kasační stížnosti, a nejpodstatnější výluce z přípustnosti kasační stížnosti v § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., má-li jít o opakovanou kasační stížnost.

56. Dále Ústavní soud souhlasí s vyjádřením Nejvyššího správního soudu, dle něhož není nezbytné formulovat rozsáhlá poučení o opravném prostředku např. v tom smyslu, že by krajské soudy poučovaly o tom, jak je v soudní praxi vykládán § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Požadavky na obsah poučení o opravném prostředku totiž nejsou bezbřehé. Smysl poučovací povinnosti o opravných prostředcích spočívá ve zprostředkování základní informace o tom, zda se proti rozhodnutí lze bránit opravnými prostředky, o jejichž uplatnění má soud povinnost poučovat, lhůtě a místu k jejich podání.

Z hlediska požadavků plynoucích z čl. 36 odst. 1 Listiny není nezbytné ani poučovat např. o tom, že kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu, je nepřipustná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.), nebo o tom, že kasační stížnost není přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Ústavní požadavky na poučení o opravném prostředku nejdou tak daleko, aby po sdělení informace, že kasační stížnost je obecně přípustná, tj. nejde-li o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost nepřipustná s ohledem na jeho povahu [§ 104 odst. 4 písm. b) a c) s. ř. s.] či oblast, již se týká (§ 104 odst. 1 s. ř. s.)], srov. bod 52., následoval vyčerpávající přepis těch zákonných ustanovení, která v dílčích ohledech přípustnost limitují (§ 104 odst. 2 a 4 s. ř. s.). Smyslem poučení o opravném prostředku není poskytnout podrobný a vyčerpávající návod, jak opravný prostředek sepsat, ale pouze poskytnout základní informaci o přípustnosti opravného prostředku.

57. S ohledem na zásadní význam § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. pro rozhodnutí potenciálního stěžovatele, zda a s jakými námitkami je možno se bránit kasační stížností nebo zda a s jakými námitkami se bránit ústavní stížností (srov. část IV. B.) je však s ohledem na čl. 36 odst. 1 Listiny vhodné v poučení o opravném prostředku společně s informací o obecném pravidlu přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.) zmínit i existenci § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., případně obecnou informaci, že výlukové důvody z přípustnosti jsou stanoveny v § 104 s. ř. s.

58. Na základě výše uvedeného lze vůči poučení ve druhém rozsudku městského soudu mít tu výhradu, že poučení nezmiňovalo obecné pravidlo přípustnosti (dle § 102 s. ř. s.), ale pouze nejpodstatnější důvod nepřipustnosti v případě opakované kasační stížnosti [§ 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.]. K obdobně formulovanému poučení o opakované kasační stížnosti rozšířený senát Nejvyššího správního soudu zmínil, že posuzováno izolovaně bez kontextu celého řízení by se mohlo takové poučení jevit nesprávným a neúplným, nicméně s ohledem na kontext, do něhož patřilo i to, že účastník byl zastoupen advokátem, shledal, že nedošlo k porušení procesních práv účastníka (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2014 č. j. 4 As 154/2013-35, body 20 až 25). I ve svém vyjádření k ústavní stížnosti Nejvyšší správní soud poznamenal, že v obecné rovině je poučení, které bylo uvedeno v druhém rozsudku městského soudu, možno hodnotit jako neúplné.

59. Ústavní soud souhlasí s tím, že posouzení, zda poučení, proti němuž lze mít výhradu popsanou v bodě 58., značí porušení stěžovatelova práva na soudní ochranu, je nutno činit s přihlédnutím k okolnostem posuzované věci. Podstatnou okolností přitom je, zda byl stěžovatel v době, kdy se mu poučení dostalo, zastoupen advokátem či nikoli. Úkolem advokáta, jako právního profesionála, je kvalifikovaně zajistit účastníku všechny potřebné informace vztahující se k právní úpravě, a to jak procesní, tak hmotněprávní (viz náleze ze dne 15. 1. 2019 sp. zn. III. ÚS 2634/18, bod 90.). Pro posuzovanou věc mělo význam posouzení z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., na něž byl stěžovatel v poučení městského soudu upozorněn. Bylo věcí stěžovatele, aby si vyhodnotil, zda ty námitky, jež proti druhému rozsudku městského soudu měl, spadají nebo nespádají pod § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., jak je judikaturou vykládán. V rámci poučení o opravném prostředku nebylo třeba poskytovat poučení o výkladu tohoto ustanovení. Přestože poučení neobsahovalo informaci o obecném pravidlu přípustnosti kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.), lze konstatovat, že stěžovatel byl zastoupen advokátem a u advokátů lze předpokládat znalost procesního předpisu v tom smyslu, že nedopadá-li na věc žádná z výluk přípustnosti kasační stížnosti, mezi něž patří i § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., na který byl v poučení upozorněn a který byl pro danou věc určující, uplatní se obecné pravidlo v § 102 s. ř. s.

60. Poučení tedy nebylo zcela zavádějící a s přihlédnutím k zastoupení stěžovatele advokátem Ústavní soud neshledal porušení čl. 36 odst. 1 Listiny ve způsobu, jakým bylo poučení o opravném prostředku ve druhém rozsudku městského soudu formulováno.

IV. E. K námitkám v ústavní stížnosti

61. Z důvodů rozebraných v části IV. C. se Ústavní soud nemohl zabývat námitkami rekapitulovanými v bodě 39,

62. Stěžovatel dále v ústavní stížnosti uplatnil řadu námitek směřujících proti hodnocení důkazů. Ústavní soud zdůrazňuje, že prostor pro jeho zásah je v daném ohledu omezen jen pro případ extrémních excesů při utváření skutkových zjištění, tj. tehdy, byly-li by právní závěry v extrémním nesouladu s vykonanými skutkovými zjištěními anebo z nich v žádné možné interpretaci odůvodnění soudního rozhodnutí nevyplývaly [viz např. náleze ze dne 20. 6. 1995 sp. zn. III. ÚS 84/94 (N 34/3 SbNU 257)]. Žádnou takovou vadu Ústavní soud neshledal.

63. V rozsudcích obou správních soudů je podrobně popsán postup hodnocení důkazů a dostatečně odůvodněno, proč soudy považovaly stěžovatelova tvrzení uplatněná na svou obranu za nevěrohodná a proč naopak vyhodnotily výpověď norské svědkyně jako věrohodnou. Stěžovateli byla uložena pokuta za to, že jako řidič vozidla taxi účtoval cenu 960 Kč, ačkoli byl dle cenových předpisů oprávněn účtovat nejvýše 211 Kč. Správní soudy přesvědčivě rozebraly, že stěžovatelovo tvrzení, že požadoval jen 96 Kč, je jen těžko uvěřitelné a vzbuzovalo by pochybnosti o prodělečném charakteru jeho činnosti. Naopak tvrzení svědkyně, že na taxametu nebyla vidět desetinná čárka a že stěžovatel požadoval 960 Kč, vyhodnotily jako dostatečně konkrétní a ve svém důsledku věrohodné. Vše za situace, na niž poukázaly správní soudy, kdy stěžovatel urychleně své vozidlo odstrojil a následně odmítl vyhovět výzvě k opětovnému zapojení taxametu. Ústavní soud konstatuje, že správní soudy logicky a srozumitelně popsaly, jak a proč hodnotily podklady rozhodnutí. Neústavnost ve vztahu k hodnocení skutkových zjištění v napadených rozsudcích Ústavní soud neshledal.

64. Soudy řádně objasnily, proč nepovažovaly stěžovatelem předloženou stvrzenku na částku 96 Kč za relevantní. Nic protiústavního nelze spatřovat v jejich hodnocení, že pro stěžovatelovu odpovědnost za správní delikt bylo podstatné, jakou částku požadoval za poskytnutí taxislužby a jaká byla zaplacená. Soudy přitom objasnily, že přímou vypovídací hodnotu k požadované částce a přijaté částce má svědecká výpověď, ale takto bezprostřední vypovídací hodnotu nemá stvrzenka.

65. Stěžovatel dále v ústavní stížnosti uplatnil celou řadu námitek, jimiž se snažil zpochybnit věrohodnost výpovědi norské svědkyně nebo v jejichž rámci dovozoval vady protokolu o jejím výslechu. Dilem tyto námitky nedosahují ústavní úrovně, a to v případě námitky, že protokol není označen číslem jednacím či spisovou značkou. Dále jde o námitky, s nimiž se již správní soudy dostatečně vypořádaly. Nic protiústavního tak Ústavní soud neshledal na hodnocení, že procesní nepoužitelnost pro správní řízení nezpůsobuje skutečnost, že výpověď norské svědkyně překládal tlumočnick specializovaný na angličtinu a španělštinu. Správní soudy totiž objasnily, že svědkyně byla ochotna vypovídat i v jiném než svém rodném jazyce, svědkyni přitom byly kladeny jednoduché otázky často vyžadující jednoslovnou odpověď, svědkyně při podpisu protokolu viděla arabské číslice s cenou. Ústavní soud konstatuje, že správní soudy se podrobně zabývaly spolehlivostí svědecké výpovědi činěné v jiném než rodném jazyce a na základě konkrétních okolností věci objasnily, proč ji za spolehlivou považovaly. Ani zde Ústavní soud žádnou neústavnost v hodnocení soudů neshledal.

66. Plně v mezích daných ústavními předpisy se správní soudy pohybovaly při svém hodnocení, že norská svědkyně byla dostatečně identifikována svým jménem a číslem pasu. Neuvedení místa jejího bydliště nepředstavuje skutečnost, která by snižovala věrohodnost či vypovídací hodnotu svědecké výpovědi.

67. Žádný exces při hodnocení důkazů Ústavní soud nespatřuje ani v tom, jak se správní soudy vypořádaly se skutečností, že na protokolu o výslechu svědkyně je podpis norské státní příslušnice E.M.S., která vypovídala jako svědkyně, uveden v kolonce "podpis zákazníka", kdežto v kolonce

"podpis svědka" je podpis T.H. Správní soudy objasnily, že T.H. byla další z cestujících, která svým podpisem potvrdila, že se skutkový děj odehrál, jak vypověděla E.M.S. Ve skutečnosti, že pod protokol připojila svůj podpis i T.H. soudy nespatořovaly náznak její autonomní svědecké výpovědi, jako svědek totiž byla vyslýchána E.M.S. Ústavní soud konstatuje, že správní soudy dostatečně objasnily, proč uvedená skutečnost dle nich nesnižovala důkazní hodnotu svědecké výpovědi E.M.S. Z rekapitulovaného odůvodnění rozsudků správních soudů je rovněž patrné, že T.H. do svědecké výpovědi nezasahovala, jak namítl stěžovatel, ale jen svým podpisem stvrdila, že souhlasí s tím, co E.M.S. vypověděla. Ani zde nejde o žádný exces při hodnocení důkazů.

68. Ve zjevném rozporu s obsahem protokolu o výsledku svědkyně je pak stěžovatelova námitka, že v rozporu s § 18 odst. 2 správního řádu protokol o výsledku svědkyně neobsahoval označení přítomných osob. Kromě označení svědkyně S. a přítomné T.H. (k tomu viz bod 67.), je zde identifikována úřední osoba (L.F.) a podepsán tlumočnick (T.E.).

69. O tom, že by se správní soudy dopustily pochybení při hodnocení důkazů, které by dosahovalo ústavní úrovně, nesvědčí ani námitka, která poukazuje na to, že dle kontrolního protokolu měla jízda trvat od 22.27 do 22.39 hodin, kdežto dle výpovědi svědkyně jízda trvala od 22.15 do 22.30. Jak je patrné ze správního spisu a rovněž správních rozhodnutí časový údaj 22.27 do 22.39 hodin byl přibližný. Jelikož je rozdíl v časových údajích marginální, nespatořuje Ústavní soud nic protiústavního v tom, že stěžovatelův poukaz na drobnou odchylku v časových údajích vyhodnotily jako bezvýznamnou pro hodnocení toho, zda byly prokázány okolnosti svědčící o stěžovatelově odpovědnosti za správní delikt.

70. Důvody, proč nebylo nutno ve správním řízení vyslechnout další tři cestující, kontrolního pracovníka, tlumočnicka a příslušníky doprovodné policejní hlídky, se soudy podrobně zabývaly. Z ústavního hlediska je akceptovatelné hodnocení, že svědecká výpověď jedné ze čtyř cestujících byla dostatečná a nebyl předpoklad, že by jiné cestující vypovídaly odlišně. Kontrolní pracovník, tlumočnick ani policisté pak nebyli přítomni placení, nevnímali tudíž svými smysly událost, která byla z hlediska předmětu řízení podstatná. Jejich výslech by proto nic pro věc nepřinesl.

V. Závěr

71. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud ústavní stížnost podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)

- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)